

Zeker sinds de koninklijke familie er dit voorjaar Koningsdag vierde, denken we Zwolle te kennen. De stad van de Fundatie, de Librije en van Waanders In de Broeren. Klopt, maar ga er zelf eens kijken en je ontdekt op de meest onverwachte plekken dat Zwolle echt veel meer is.

Reizen

Tekst: Mirjam van Twisk Foto's: pr en Mirjam van Twisk

Het hart van de stad, de Grote of Sint Michaëlskerk.

Zwolle 'down under'

De extra dimensie van eeuwenoude graffiti, botten en suikerwerk

Graffiti van honderden jaren oud? En wij maar denken dat dat iets van onze tijd is. Fout. Kijk maar in het koor van de Grote Kerk in Zwolle. De houten banken daar zijn bedekt met ingekerfde boodschappen van leerlingen van de Latijnse school van de beroemde onderwijsvernieuwer Johan Cele (1340-1417). Anders dan sommige hedendaagse 'tags' tasten deze uitingen van verveling het fraaie kerkdecor niet aan. Als je het niet weet, loop je er zo aan voorbij. Maar ga op pad met een stadsgids als Albert Veld en je wordt op het spoor gezet van dit soort verborgen pareltjes. Alleen al in de Grote Kerk wijst hij op nog twee van dit soort opmerkelijke details. „Kijk daar in de bovenste trede van de rijk gebeeldhouwde preekstoel heeft de Duitse kunstenaar Adam Straes een cryptische verzuchting achtergelaten.“ Vijf hele lange jaren heeft hij moeten zwoeven op dit meesterwerk, zo klaagt hij in een inscriptie. En hoe zou je zonder Veld en zijn collega's ooit ontdekken dat je door de punt van een kleed op te tillen een inkijkje krijgt in de grafkelder onder de kerk. „Ooit was het de bedoeling om die kelder, waar de rijke inwoners van de stad een

laatste rustplaats kochten - het gezegde 'rijke stinkerd' komt daar vandaan - publiekelijk te tonen door een opening boven de catacomben met een glasplaat af te dekken”, vertelt Veld. Koudwatervrees zette op het laatste moment een streep door het plan. Het al gerealiseerde doorkijkje werd verstoppt onder een kleed waar het niet wordt gevonden door bezoekers die op eigen gelegenheid door de kerk zwerven.

Prijs

En dat zijn er nogal wat, want de historische kerken in het centrum van Zwolle zijn allemaal multifunctioneel. Kerkgangers moesten inschikken om ruimte te maken voor lezingen, concerten, tentoonstellingen, voorstellingen en toeristische informatiepunten. Het is de prijs die wordt betaald voor de instandhouding. Meest bekende voorbeeld daarvan is de Broerenkerk, die landelijke faam verwierf toen de uitgeverfamilie Waanders er een boekhandel annex restaurant in vestigde en nu 'de mooiste boekhandel van Nederland' wordt genoemd. Loop binnen bij 'Waanders In de Broeren' en je begrijpt waarom. Zelfs op deze hot spot is een 'schat' verstoppt. 'Herman', een even verderop opgegraven skelet, kreeg onder een

Het knusse middeleeuwse centrum van Zwolle met de Sassenpoort op de voorgrond en daar achter de 'wolk' van museum De Fundatie.

Waanders In de Broeren.

glasplaat in de vloer van de boekhandel een nieuwe rustplaats. Druk op een knop en daar ligt Herman in de 'spotlights'.

Catacomben

Je zou bijna denken dat ze er in Zwolle een sport van maken om hun bezoekers de catacomben in te jagen. 't Zou in ieder geval een mooi nieuw thema zijn voor Wijnand Akkerman en stadsomroeper Peter Vader die samen jolige rond-

leidingen door de binnenstad van Zwolle verzorgen. Hun 'Ome Bertus'-stadswandeling voert je onder meer naar de catacomben van café De Gezelligheid' op het Gasthuisplein. Daar 'down under' is een mini-stadsomroepersmuseumje gevestigd én - jawel hoor - ook het graf van de door Akkerman en Vader bedachte walvisvaarder Ome Bertus. Eenmaal ondergronds, blijven we daar nog maar even om een kijkje

'Take away art' en taarten bij Blaudruck.

te nemen in de laatste stekenbakkerij van het land. Bakker Willem Koelma geeft uitleg in zijn goed verstopte plakkerige 'suikergoedkelder', waar hij op ambachtelijke wijze volgens een recept uit 1845 wekelijks 140 tot 180 kilo suikerballetjes maakt. Vervolgens gaat dit typisch Zwolse snoepje, om verkocht te worden, naar het bovengestelde huis in de Sassenstraat en werp een blik op het authentieke interieur van herenkapper Van der Worp op nummer 50 in diezelfde

verleden binnen. Je waant je je oma of opa die als kind voor een cent een puntzakje balletjes komt kopen. Wat een nostalgie. Smullen, ook als je geen zoetkauer bent. Het overzichtelijke centrum van Zwolle barst van dit soort bijzondere winkeltjes. Loop bijvoorbeeld ook maar eens binnen bij Het Hanzehuis in de Sassenstraat en werp een blik op het authentieke interieur van herenkapper Van der Worp op nummer 50 in diezelfde

Koelma verlaat zijn stekenbakkerij onder 'Het Zwolse Balletjeshuis'

straat. En neus daar op nummer 26 ook even rond tussen 'take-away-kunst' en zelfgebakken taarten van de artistieke broedplaats Blaudruck. En omdat het inmiddels een gewoonte is geworden duiken we ook daar even de kelder in. Nu voor een kennismaking met handpop 'Molletje', die daar gastheer is in zijn eigen kindertheater. Natuurlijk ga je niet naar Zwolle louter voor 'het ondergronds'.

Daarvoor heeft de historische Hanzestad bovengronds te veel te bieden. Zwerf door de vele steegjes en over de bruisende pleinen vol terrassen. Geniet van de historische gevels, sfeervolle oude gebouwen en het rijke winkelaanbod dat de stad rijk is. En laat je verwennen in het omvangrijke en diverse horecaaanbod. 'Down under' voegt aan dat grote geheel niets meer en niets minder dan een extra dimensie toe. ■

Reizen

Wat & Waar

Zwolle ligt op 90 km van Utrecht. Het centrum van de stad is zowel per auto als per trein goed bereikbaar. Rondom het centrum is volop parkeergelegenheid. Meer info over Zwolle is te vinden op www.hanzestadzwolle.nl. Over de Ome Bertus-stadswandeling: www.stadswandelingenzwolle.nl. Over Hanzesteden: www.hanzesteden.info. Over De Fundatie: www.museumdefundatie.nl/nl. En over Waanders In de Broeren: www.waandersindebroeren.nl. Bijzondere horeca-adresjes: Winkelcafé Engel op de Grote Markt (www.engelwinkelcafe.nl), Villa Suikerberg op de Potgietersingel 1A naast De Fundatie (www.villasuikerberg.nl) en In den Hoofdwacht op de Grote Markt 20 (www.indenhoofdwacht.nl).